

■ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУ

МҮГЕДЕКТІК ҚАЛАЙ БЕЛГІЛЕНЕДІ: МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК САРАПТАМА АЗАМАТТЫҢ ҚАНДАЙ ЖАҒДАЙЛАРДЫ БАҒАЛАЙДЫ?

МҮГЕДЕКТІК – ТЕК АДАМНЫҢ БЕЛГІЛІ БІР ДИАГНОЗЫ НЕМЕСЕ АУРУЫНА БАЙЛАНЫСТЫ АВТОМАТТЫ ТҮРДЕ БЕЛГІЛЕНБЕЙДІ. МЕДИЦИНАЛЫҚ-ӘЛЕУМЕТТІК САРАПТАМА АЗАМАТТЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ ЖАҒДАЙЫН, ОРГАНИЗМ ФУНКЦИЯЛАРЫНЫҢ БҰЗЫЛУ ДӘРЕЖЕСІН ЖӘНЕ ОСЫ БҰЗЫЛЫСТАРДЫҢ АДАМНЫҢ КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРІНЕ ҚАНШАЛЫҚТЫ ӨСЕР ЕТЕТІНІН КЕШЕНДІ ТҮРДЕ БАҒАЛАЙДЫ.

Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу тәртібі Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 29 маусымдағы №260 бұйрығымен бекітілген «Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларымен» реттеледі.

Медициналық-әлеуметтік сараптама кезінде бірінші кезекте не бағаланады?
Сараптама барысында адамның денсаулық жағдайы ғана емес, аурудың немесе жарақаттың салдарынан пайда болған организм функцияларының тұрақты бұзылыстары және олардың адамның тыныс-тіршілігін шектеу деңгейі ескеріледі.

Атап айтқанда:

- адамның өзіне-өзі қызмет көрсету мүмкіндігі;
- өздігінен жүріп-тұру қабілеті;
- бағдарлануы;
- қарым-қатынас жасау мүмкіндігі;
- өзінің мінез-құлқын бақылауы;
- оқу мүмкіндігі;
- еңбек қызметін жүзеге асыру мүмкіндігі;
- күнделікті өмірдегі белсенділігі;
- техникалық және басқа да оңалту құралдарына қажеттілігі бағаланады.

Диагностын болуы мүгедектікті белгілеуге жеткілікті ме?
Жоқ. Мысалы, азаматта белгілі бір созылмалы аурудың болуы өздігінен мүгедектік тобы белгіленеді дегенді білдірмейді.

Медициналық-әлеуметтік сараптама ұсынылған медициналық құжаттарды, зерттеу нәтижелерді, емдеу және оңалту шараларын, сондай-ақ адамның функционалдық жағдайын қарайды. Егер ауру организм функцияларының тұрақты бұзылуына және адамның тыныс-тіршілігінің шектелуіне әкелсе, бұл жағдайлар мүгедектікті белгілеу критерийлері тұрғысынан бағаланады.

Яғни шешім диагноздың атауына ғана емес, аурудың салдарына және адамның функционалдық мүмкіндіктеріне байланысты қабылданады.

Мүгедектік тобы қалай анықталады?
Мүгедектік тобы организм функцияларының бұзылу дәрежесіне және адамның тыныс-тіршілігінің шектелу деңгейіне қарай анықталады.

Қолданыстағы қағидаларда кейбір аурулар мен қайтымсыз ақаулар кезінде мүгедектік тобы мен еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесін белгілеудің нақты критерийлері көзделген. Мысалы, белгілі бір ауыр және тұрақты функционалдық бұзылыстар бірінші немесе екінші топқа сәйкес келетін жағдайларға жатқызылуы мүмкін.

Бұл ретте әрбір азаматтың жағдайы жеке қаралады.

Мүгедектік мерзімсіз белгілене ме?
Кейбір жағдайларда мүгедектік қайта қуаландыру мерзімсіз белгіленуі мүмкін. Мұндай жағдайларға қағидаларда көрсетілген қайтымсыз ақаулар мен аурулар, сондай-ақ организм функцияларының тұрақты әрі қалпына келмейтін бұзылыстары жатады.

Мерзімсіз мүгедектік белгілеу үшін заңнамада нақты критерийлер қарастырылған. Сондықтан мүгедектіктің мерзімсіз белгіленуі де тек медициналық диагноздың атауына байланысты емес, белгіленген талаптарға сәйкес жүзеге асырылады.

МӘС-тің тағы бір маңызды міндеті – оңалту қажеттілігін анықтау
МӘС барысында азаматтың әлеуметтік қорғау және оңалту шараларына қажеттілігі де анықталады.

Адамға қажет болған жағдайда техникалық оңалту құралдары, жүріп-тұру құралдары, протездік-ортопедиялық құралдар, санаторийлік-курорттық емдеу және басқа да оңалту шаралары бойынша ұсынымдар қалыптастырылуы мүмкін.

Бұл ретте қажеттілік адамның нақты функционалдық мүмкіндіктері мен күнделікті өміріндегі шектеулеріне қарай анықталады.

МӘС-ке кім жолдайды?
Медициналық-әлеуметтік сараптамаға азамат медициналық ұйым арқылы жолданады. Медициналық ұйымның дәрігерлік-кеңестік комиссиясы азаматтың медициналық жағдайын бағалап, қажетті тексерулер мен емдеу шаралары жүргізілгеннен кейін МӘС-ке жолдау мәселесін қарайды.

МӘС-ке ұсынылатын медициналық құжаттарда азаматтың денсаулық жағдайы, жүргізілген емдеу, аурудың динамикасы және функционалдық бұзылыстары туралы қажетті мәліметтер көрсетілуі тиіс. №260 бұйрықта МӘС жүргізу және қажетті құжаттарды ұсыну тәртібі белгіленген.

Қорытынды:
Медициналық-әлеуметтік сараптаманың негізгі мақсаты – адамның диагнозын ғана анықтау емес, денсаулық жағдайының оның өмір сүруіне, күнделікті белсенділігіне, өзіне-өзі қызмет көрсетуіне және еңбек ету мүмкіндігіне нақты әсерін бағалау.

Сондықтан мүгедектікті белгілеу кезінде медициналық диагнозбен қатар организм функцияларының бұзылуы, тыныс-тіршіліктің шектелу деңгейі және азаматтың әлеуметтік қорғау мен оңалту шараларына қажеттілігі ескеріледі.

МӘС шешімі қолданыстағы заңнамада белгіленген медициналық-әлеуметтік критерийлер негізінде қабылданады.

Орынгүл ҚОРАБАЕВА,
№1 медициналық-әлеуметтік сараптаманың бас маманы.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«NOBILIS CORP» ЖШС жобалар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды: «Нормативті рұқсат етілген шығарындылар» «НРШ» түзету жобасы; «Нормативті рұқсат етілген төгінділер» «НРТ» жобасы; «Қалдықтарды басқару бағдарламасының түзету» жобасы, «Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының түзету» жобасы, Стационарлық шығарындылар көздерін түгтендеу жобасы, «Табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары»,

Учаскенің географиялық координаттары және әсер ету аумағының географиялық координаттары: N 46°06' 10" E 54°12' 50"

Тыңдаулар 2026 жыл 16 қараша сағат 11:00-де өтеді.

Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұла.о., Боранқұл а., мәдениет үйі.

Платформа ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/87103142593?pwd=SZuT7JbmSkqTEIUoS711gAm9f2QKll.1>

Конференция идентификаторы: 871 0314 2593

Кіру коды: 2wVJSz
Түтынушы: ЖШС «Nobilis Corp» ҚР, Ақтау қаласы, 17 шағын аудан, 39 үй. БСН: 220540006616
Жобаны әзірлеуші: «Рекорд Консалт» ЖШС, Ақтөбе қ. Марсеева, 38. бөл.7, тел: 87014848005. БСН 100740003476

Құжаттама <https://ndbecology.gov.kz> порталында және <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/> интернет-ресурста

Материалдарды сұратуға болатын электрондық пошта мекен-жайы және телефон нөмірі: eco-rk@mail.ru , 87014848005

Ескертулер мен ұсыныстар <https://ndbecology.gov.kz>, және электр. ЖАО мекенжайы s.bazarbay@mangystau.gov.kz сайтында қабылданады.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«VARRO OPERATING GROUP» ЖШС жобалар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды: «Толқын» кен орны бойынша қоршаған ортаға ластаушы заттардың шығарындыларының рұқсат етілген шекті нормативтері (ІШШШ) жобасын қайта қарау; «Толқын» кен орны бойынша ағынды сулардың рұқсат етілген шекті төгінділері (ІШПТ) жобасы; шығарындылардың стационарлық көздерін түгтендеу жобасы; «Толқын» кен орны бойынша қалдықтарды басқару бағдарламасын қайта қарау; «Толқын» кен орны бойынша өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасын қайта қарау; қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары.

Қоғамдық тыңдау 2026 жылы 16 қараша сағат 10:00-де өтеді.

Өткізу орны: Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұл ауылдық округі, Боранқұл ауылы, Мәдениет үйінің ғимараты. Учаскенің географиялық координаттары және әсер ету аумағының географиялық координаттары: 45°45'26"сш, 53°54'1.2664"вд

Онлайн қосылымға сілтеме:
<https://us05web.zoom.us/j/81722343784?pwd=zdH6rqNhYhcy4EDgVY8ufbtHUEOhg4.1>

Конференция индификаторы: 817 2234 3784, Кіру коды: 8ApD9l

Тансырыс беруші: «VARRO OPERATING GROUP» ЖШС, Маңғыстау обл., Ақтау қ., 17 ш/а, 39 ғимарат
Жобаны әзірлеуші: ЖШС «Рекорд Консалт», Ақтау қ., 17 ш/а, 20 үй, eco-rk@mail.ru.

Жергілікті атқарушы орган: «Маңғыстау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, жауапты тұлға Сабина Базарбай, эл. пошта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz, тел.: 8(7292) 43-10-88; Ескертулер мен ұсыныстар <https://ndbecology.gov.kz/> сайтта және s.bazarbay@mangystau.gov.kz. Қабылданады. Жоба бойынша құжаттама ақпараттық жүйе <https://ndbecology.gov.kz/> және <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/> сайтында орналастырылған.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «NOBILIS CORP» сообщает о проведении общественных слушаний по проектам: Корректировка проекта нормативов эмиссий допустимых выбросов (ндв) загрязняющих веществ в окружающую среду для ТОО «Nobilis corp» месторождения Боранколь. Корректировка программы управления отходами для ТОО «Nobilis corp» месторождения Боранколь. Корректировка программы производственного экологического контроля для ТОО «Nobilis corp» на месторождении Боранколь. Проект нормативов допустимых сбросов загрязняющих веществ (НДС) на месторождении Боранколь ТОО «Nobilis corp». Проект инвентаризации стационарных источников выбросов ИПИМ.

Географические координаты участка и географические координаты территории воздействия: N 46°06' 10" E 54°12' 50"

Слушания состоятся: 16 ноября 2026 года в 11:00 часов

Место проведения: Мангистауская обл., Бейнеуский р., Боранкулский с.о., с.Боранкул, дом культуры

Платформа ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/87103142593?pwd=SZuT7JbmSkqTEIUoS711gAm9f2QKll.1>

Идентификатор конференции: 871 0314 2593

Код доступа: 2wVJSz

Заказчик: ТОО «Nobilis Corp» Город Ақтау, микрорайон 17, дом 39. БИН: 220540006616

Разработчик: ТОО «Рекорд Консалт», Ақтөбе қ. Марсеева, 38, бөл.7, тел: 87014848005. БИН 100740003476

Документация размещена на портале <https://ndbecology.gov.kz>, и интернет-ресурсе <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/>

Адрес электронной почты по которой можно запросить материалы: eco-rk@mail.ru , 87014848005.

Замечания и предложения принимаются на <https://ndbecology.gov.kz/> , и электр. адрес МИО s.bazarbay@mangystau.gov.kz

№425

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «VARRO OPERATING GROUP» объявляет, что проводит общественные слушания по: Корректировка Проекта нормативов эмиссий допустимых выбросов (НДВ) загрязняющих веществ в окружающую среду месторождения Толкын., Проект нормативов допустимых сбросов (НДС) на месторождении Толкын, Проект Инвентаризации стационарных источников выбросов, Корректировка Программы управления отходами месторождения Толкын, Корректировка Программы производственного экологического контроля месторождения Толкын, План мероприятий по охране окружающей среды.

Слушания состоятся: 16 ноября 2026 года в 10:00 ч. Место проведения: Мангистауская область, Бейнеуский район Боранкулский с.о., село Боранкул, здание Дом культуры.

Географические координаты участка и географические координаты и территории воздействия: 45°45'26" сш, 53°54'1.2664"вд.

Ссылка на онлайн подключение:
<https://us05web.zoom.us/j/81722343784?pwd=zdH6rqNhYhcy4EDgVY8ufbtHUEOhg4.1>

Индификатор конференции: 817 2234 3784, Вход доступа: 8ApD9l

Заказчик: ТОО «VARRO OPERATING GROUP» , 130000, Мангистауская область, г. Ақтау, мкр.17, здание 39

Разработчик: ТОО “Рекорд Консалт” , г. Ақтау, 17 мкр., 20 дом, eco-rk@mail.ru.

Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Мангистауской области», ответственное лицо Базарбай Сабина Саламатқызы, эл.почта: s.bazarbay@mangystau.gov.kz, тел. 8 (7292) 43-10-88; Замечания и предложения принимаются на сайте <https://ndbecology.gov.kz/> и s.bazarbay@mangystau.gov.kz. Документация по проекту размещена на сайте Информационная система <https://ndbecology.gov.kz/>, и интернет-ресурсе <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/>.

№428

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Varro Operating Group» ЖШС «Боранкөл газ өңдеу зауытын кеңейту/жаңғырту. Төмен температуралы бөлу кондырғысын (ТТБК) енгізу. Сирг сац -1 газ шығынын өлеу жүйесін жаңғырту үшін атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген шығарындылары нормативтерінің жобасы 2027-2031жж., қалдықтарды басқару бағдарламасы 2027-2031жж, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы 2027-2031жж., табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары 2027-2031жж., 2027-2031жж. қоршаған ортаға әсер етуге рұқсат алу бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдау өткізетіндігі туралы хабарлайды. Қоғамдық тыңдау: 12.11.2026ж., сағат 15.00-де Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұл а., Мәдениет үйінің ғимаратында өтеді. Ықтимал әсер ету аймағы Маңғыстау облысы, Бейнеу ауданы, Боранқұл а. гео.координаттары с.е. 45°45'26" ш.б. 53°54'1.2664".

ZOOM платформасында онлайн режимінде қосылу үшін сілтеме: <https://us06web.zoom.us/j/82676145556?pwd=dfWjRDTGpHnTuHXGDmNB75SWbwLjWfV.1> конференция идентификаторы: 826 7614 5556 Кіру коды: 453498.

Жергілікті атқарушы органның электрондық және пошталық мекенжайы: Жобалық құжаттамамен сандық жүйеде немесе ТРЖҰДБ <https://hearings.ndbecology.gov.kz> және <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/> арқылы танысуға болады. Ескерту мен ұсыныстар ТРЖҰДБ ndbecology.gov.kz және s.bazarbay@mangystau.gov.kz қабылданады

Белгіленген қызметтің бастамашысы: «Varro Operating Group» ЖШСі, тел. +7 777 703 0464 e-mail: a.telmanova@btmg.kz.com.БСН 220340009653

Жобаны жасақтаушы «PRIME CAPITAL CORPORATION» ЖШС, e-mail. PrimeCompanyLTD@mail.ru тел. +7 701-763-32-21 БСН 200240021010

Қосымша ақпаратты мына эл. мекенжай бойынша алуға болады: PrimeCompanyLTD@mail.ru және тел. +7 701-763-32-21

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Varro Operating Group» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по: «Проекту нормативов допустимых выбросов (НДВ) ЗВ в атмосферу на 2027-2031гг, «Программа управления отходами (ПУО) на 2027-2031гг, Программа производственного экологического контроля (ПЭК) на 2027-2031гг, ИПИМ на 2027-2031гг., получение разрешения на воздействия в окружающую среду на 2027-2031гг для Расширение /модернизация Боранкольского газоперерабатывающего завода. Интеграция установок низкотемпературной сепарации (УНТС). Модернизация системы измерения расхода газа СИРГ САЦ-1» 12.11.2026г. в 15.00 часов по адресу: Мангистауская область, Бейнеуский район, с. Боранкул, в здании Дома культуры. Территория потенциального воздействия Мангистауская обл., Бейнеуский район, с. Боранкул гео.координаты с.ш. 45°45'26" в.д. 53°54'1.2664"

В случае карантинных ограничений можно подключиться онлайн на платформе ZOOM, по ссылке: <https://us06web.zoom.us/j/82676145556?pwd=dfWjRDTGpHnTuHXGDmNB75SWbwLjWfV.1> Идентификатор конференции: 826 7614 5556 Код доступа: 453498

Электронный и почтовый адрес местного исполнительного органа: С материалами проектной документации можно ознакомиться на Цифровой системе или НБД/СОС <https://hearings.ndbecology.gov.kz> и <https://www.gov.kz/memleket/entities/mangystau-eco/documents/>. Замечания и предложения принимается на НБД/СОС ndbecology.gov.kz и s.bazarbay@mangystau.gov.kz.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Varro Operating Group» +7 777 703 0464 e-mail: a.telmanova@btmg.kz.com. БИН 220340009653

Проектная организация: ТОО «PRIME CAPITAL CORPORATION» эл.почта. PrimeCompanyLTD@mail.ru тел. +7 701-763-32-21.БИН 200240021010

Дополнительную информацию можно получить по эл. адресу: PrimeCompanyLTD@mail.ru и тел. +7 701-763-32-21

№427